

Мектепке дейінгі тәрбие мени оқытудың үлгілік оку жоспары және Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оку бағдарламасы негізіде 2023 - 2024 оку жылына арналған үймдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру үймі (балабакша / шағын орталық, мектепалды сыныбы)

Топ: ересек топ

Балалардың жасы: 4 жастан.

Жоспардың күршілік көзөндөсі: кыргүйек айы, 2023-2024 оку жылы.

Айы	Үймдастырылған іс-әрекет	Үймдастырылған іс-әрекеттің мақсаты
Кыргүйек	Дене шынықтыру	<ul style="list-style-type: none">- балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, кимылды ойындарга, спортпен айналысуға кызыгуыштықты артыру;- дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, еңгілік, икемділікті калыптастыру;- негізгі кимыл түрлерін: журу мен жүгіруді, секіру мен лактыруды, каяғын алуды, сәнбектеу мен ермеледі, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру;- дене шынықтыру жаттығуларын орындауга кызыгуыштықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу;- артүрлі үлгілік кимылды ойындарга, жарыс сипатындағы ойындарга кызыгуыштық баулу;- ойын барысында, спорт жабдықтарын колдануда каяпсіздікті сактау. <p>Жүру: өкшемен, аяктың сыртқы қырымен, адымдал, жан-жакка косалқы</p>

кадаммен (онға және солға), салта бір-бірден журу, журуді жүгірумен, секірумен алмастырып, бағытты және каркынды өзгертіп журу, кол мен аяқ кимылдарын үйлестіру.

Жалпы дамытуши жаттыгулар.

Кол және иық белдеуіне ариналған жаттыгулар.

Колды алға, екі жакқа, жогары кетеру (бір уақытта, кезекпен), төмен тусіру, колдарын арқасына апару; колдарды төмен тусіру; белге кою, кеуде тұсина кою; колдарын алға-артқа сермеу; колды иыққа койып, шынтақтарын бүтіп, колдарын айналдыру. Колды алға созып, саусактарды жұму және ашу, колдың біллектерін айналдыру. Колды кеуденің алдына кою, желкеге кою, иыктарды тузел, екі жакқа бұрылу. Жаттыгуларды затгармен және затгарсыз орындау.

Спорттық жаттыгулар.

Велосипед тебу: екі немесе уш дөңгелекті велосипед тебуг, онға, солға бұрылу.

Жүзу: суга тусу, суда ойнау; суда отырып, аяқтарын жогары және төмен көтеріп кимылдар орындау; иеккеге лейін суда отыру, судан шыну; бетін суга малу; еркін әдіспен жүзуге талпыну.

Кимылды ойындар.

Кимылды ойындарга кызыгуышты дамыту. Таныс ойындарды үйымдастыруды бастанашылдық, дербестік танытуға баулу. Ойындарда физикалық касиеттерді (жылдамдық, күш, шыдамдылық, икемділік, ептілік) дамыту. Кимылды ойындарда жетекші рөлді орындауга үйрету, ойын ережелерін саналы турде сактауга баулу. Долтармен, секіргіштермен, курсаулармен ойындарда балалардың белсенелілігін дамыту.

Дербес кимыл белсенелілігі.

Балалардың доптармен, козгалатын ойыншыктармен, курсаулармен ойындарын колдау, дене шыныктыру құралдарын, спорттық және кимылды ойындарға ариналған атрибуттарды пайдалануға ынталандыру. Балаларды педагогпен бірге жатыгуларды орындауга, кимылды ойындарға катысуга тарту. Балалардың жас және жеке ерекшеліктерін ескере отырш, азага гүсетін салмакты реттеу. Ауарайның жағдайларын ескеріп, таза ауда балалардың кимышдарды орындауды үшін жағдайлар жасау.

Салауатты өмір салтын калыптастыру.

Балаларға адамның дене және сезім мүшелері, олардың ағзадагы ролі және оларды қалай коргауга, күтүге болатыны туралы түсінік беру.

Мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру.

Балаларды үкіптілікка, тазалыққа, өзінің сыртқы келбетін қадағалауды әдетке айналдыруға баулу. Тамактанар алдында, дәретханага барғаннан кейін, ластанған кезде колды өз бетінше сабынмен жууға, тісін тазалауға үйрету. Таракты, кол орамалды пайдалана білугі бекіту.

Өзін-өзі қызмет көрсету дағдылары.

Өзін-өзі қызмет көрсету дағдыларын: өз бетінше киіну мен шешінуді, тісін тазалауды жетілдіру. Кімдерді жинау, ілу, ересектің комегімен оларды тазалау, күргату. Бейнелеу әрекетінен сон күтіларды, қылкаламдарды жуу, үстелді сурту.

Сауыктыру-шыныктыру шаралары.

Шыныктырудың барлық түрлерін, жалпы және жергілікті су шараларын жүргізу: дымкыл шуберекпен суртіну, аяктарды, денені шаю, эрбір тамактанғаннан кейін аузызды шаю. Жалпак табандылықтың алдын-алу үшін

	<p>турлі жолдармен, жылды күндері шептің, күмнің үстімен жалаң аяқ жүру.</p> <p>Кімніңдауға ынгайлы, жәсіл кіммен жеделтілген болмасде дене жаттындарын орындау. Тыныс алу жолдарын шыныктыру.</p>
Сойлеуді дамыту	<ul style="list-style-type: none"> - срекстермен және балалармен еркін карым-катынас жасау дагыларын қалыптастыру; - балаларды өздігінен сипаттау және баиндау әнгімелерін күруға баулу; - баланың айналасындағы озін коршаган органдан тыс заттар мен құбылыстар туралы акпарағтарды алушында онны қажеттіліктерін канаттаңтандыру, оларды күрластирамен талқылау; - балаларға жастарында сәйкес тындауға, сақналуға, тәрбиелік мәні бар әдеби шығармаларды ұсыну.
Сойлеудің дыбыстық мәдениеті.	<p>Даудысты, даудыссыз дыбыстарды дұрыс айту дагыларын бекіту, ызың және үнде (Р, Л) дыбыстарды анық айтуда жаттықтыру. Артикуляциялық аппаратты жетілдіру.</p>
Сөздік кор.	<p>Айналасынлагы заттармен сөздік корды кесініту: тұрмыстық заттар және коршаган орга заттарының колданылу маңыздылығын түсіну, заттардың атауларын, олардың белгілі мем белшектерін, олар жасалған материалдарды, материалдардың белгілі және белгісіз қасиеттерін сойлеуде колдану.</p> <p>Тілдің грамматикалық құрылымы.</p> <p>Сойлемдегі сөздердің байланыстыруға, көмекші сөздердің дұрыс колдануға үйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді ретімен атауга,</p>

	<p>оларды зат есімдермен септіктерле, жекеңе және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бүйрек раймын колдана білуге үйрету (отыр, жур, жүгр).</p> <p>Байланыстырып сойлеу.</p> <p>Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әнгімеге катысуга баулу, диалогке катысулы үшін тусінікті сұрактар коюға және койылған сұрактарга дұрыс, толық жауап беруге баулу.</p>
Коркем әдебиет	<ul style="list-style-type: none"> - Казакстан халкыны мәдениегімен, салт-дастурлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балаларды аузыша сөйлеуін дамыту; - баланың айналасындағы өзін коршаган оргалан тыс заттар мен күбыльстар туралы акпараттарды алушында оның қажеттіліктерін канагаттандыру, оларды күрдастарымен талқылау; - балаларға жастарына сәйкес тындауга, сахналауга, тәрбиелік мәні бар әлеби шығармаларды ұсыну; - балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту. <p>Балалардың түрлі әрекеттерінде ертегілерді, әнгімелерді, өлеңдерді тындауга, коркем сөзге, кітапка қызығушылықка баулу.</p>
Казак тілі	<ul style="list-style-type: none"> - ерсекеттермен және балалармен еркін карым-катынас жасау дағыларын калыптастыру; - Казакстан халкының мәдениетімен, салт-дастурлерімен таныстыру арқылы түрлі балалар әрекетінде балалардың аузыша сөйлеуін дамыту; - баланың айналасындағы өзін коршаган оргалан тыс заттар мен күбыльстар

туралы ақпараттарды алудында оның жақеттілктерін канагаттандыру, оларды

құрдастарымен талқылау;

- балалар әдебиетіне, театр әлеміне қызығушылықты дамыту.

Тілдік дамытушы орта.

Айналасындағы өзін коршаган ортадан тыс заттар мен күбылыстар, оқигалар туралы ақпараттарды алуға және оларды талқылауга мүмкіндік беру.

Сейлеудік дыбыстық мәдениеті.

Артикуляциялық және дауыс аппаратын, сойлеуде тыныс алушы, фонематикалық естуді, анық және калыпты каркынмен сойлей білуі дамыту.

Сөздік кор.

Коршаган ортадағы заттар мен есімдіктердің, жануарлардың, күстарлардың, табиғат құбылыстарының, тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін сөздерді түсіну және атап дағдарын калыптастыру.

Тілдік грамматикалық құрылымы.

Сөздерлі жіктеп, тәуелдел, септеп колдана білуге үйрету. Етістікten болымсыз түрін немесе есім сөздермен колданылатын «жемес» шылауын колдана білуге үйрету, үлгі бойынша жай, жайылма сөйлемдер күра білуге үйрету. Өз ойни жай және жайылма сөйлемдермен жеткізуге мүмкіндік беру.

Математика негіздері

- заттарды зерттеу барысында олардың пішінін, көлемін көзбен олшеу, колмен ұстау арқылы көрнекі-бейнелік ойлауды, есте сактауды, киялдауды, сойлеуді, колың ұсак моторикасын дамыту,

- танымдық қызығушылықты дамыту, себеп-салдарлық байланыстарды орнату, талдау жасай білуге, корытынды шыгаруға баулу;

- сенсорлық каблелеттерін, бастапкы ойлау операцияларын, жынын туралы карапайым түсініктерін калыптастыру;
- сыни ойлау дағдыларын калыптастыру, ұжыммен жұмыс істей білуге үйрету;
- эстетикалық тағамды калыптастыру, балалардың ой-өрістерін көнектігүй;
- тірі және өлі табигат объектілеріне ұқыпты карауга тәрбиелеу.

Жины.

Балаларга жынын, оның әргүрлі түстегі, пішіндегі, олшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру, заттарды жүнпен қою арқылы оларды санамай-ак салыстыру негізінде тен немесе тен емместігін аныктай біту.

Сурет салу

- түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шыгармашылық каблелеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту;
- өнер түрлері туралы ұғымдарды көңейту, заттарды карау және колмен үстап зерттеуді дамыту.

Жеке заттарды және бірдей заттарды кайталап салу және олардың касына басқа заттарды бейнеслеу арқылы сюжеттік композицияларды салу. Сюжетті композицияларды салу кезінде әрбір затка тән ерекшеліктерді, олардың бірбіrine аракеттілесін беру.

Жапсыру

- өнер түрлері туралы ұғымдарды көңейту, заттарды карау және колмен үстап зерттеуді дамыту;
- өнер туындыларын кабылдау мен тусіну дағдыларын калыптастыру;
- коршаган ортадағы асемдікті кабылдауға баулу, шыгармашылық ойлау мен киялды дамыту.

Жапсыру мен шыгармашылық әрекетке кызыгуышылыты, шыгармашылык
кабілесті, киялды дамыту.

Мүсіндеу

- онер түрлері туралы ұйымдарды көңсейту, заттарды карау және колмен ұстап
зерттеуді дамыту;

- өзінің және басқа балалардың жұмыстарын бағалау арқылы
коркемэстетикалық талғамды дамыту.

Ермексаз, сазбашық, пластикалық кесектерден әртүрлі тәсілдерді колданып,
бейнелерлі мүсіндеу, әртүрлі пішінлегі таныс заттардың өзінен тән
ерекшеліктерін оскерे отырып, заттардың толық пішін пайда болғанға дейін
немесе жайылған пішіннің жиектерін ию, жеке белгітердің тұтас белгітен созу,
майда белгітерлі қысу сияқты тасілдермен мүсіндеу. Мүсінделген заттын,
фигуралардың бетін тегістеуге үйрету.

Музыка

- казак халқының үлгілі бейнеледеу онеріне баулу арқылы патриотизме
тарбиеу;

- балаларға тыңдауга, айтуға жастарына сәйкес, гарбислік мәні бар әндерді
үсіну.

Балалардың музыкаға деген қызыгуышылытын тулыру, оны тыңдауга
ынталандыру, музыкалық шыгармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту.

Музыка тыңдау.

Музыканы тыңдау мәдениетін сактау (музыкалық шыгармаларды алғаннан
соңына дейін тыңдау).

Эн айту.

Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету, әнді созып, кимылдармен үйлестіріп айтууды қалыптастыру (ре-си бірінші октава шегінде).

Мұзыкалық-ыргакты кимылдар.

Би кимылдарын, ойындағы мұзыкалық кимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ыргакты журіспен беру, музыканың кимылдық сипатына карай жөніл, ыргакты жүгіру; музыканың ыргагын накты бере отырып, кос аяқпен еркін және жөніл секіру, кимылдарды музыкамен сәйкестендіре отырып, жүрелеп отыру, музыканың көнілді, ойнакы сипатын кабылдау, мазмұны бойынша таныс әндерлі сахналанауға баулу, музыканың ыргагына сәйкес әртурлі каркынмен секіру.

Балалар мұзыкалық аспаптарында ойнау.

Таныс әндерлі орындауда балаларға арналған әртурлі шұлпы мұзыкалық аспаптарды колдану.

Билер.

Өүенниң көнілді сипатын кабылдауға үйрету, музыканың кіріспесін ажырату, кіріспеден кейін кимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес кимылдарды ауыстыру, би кимылдарының, билердің атауларын есте сактау.

Кұрастыру

- түрлі балалар әрекетінде балалардың көркем-шыгармашылық қабілеттерін, дербестігін, белсенділігін дамыту;
- онер түрлері туралы ұтымдарды көндейту, заттарды карау және колмен үстап зерттеуді дамыту;
- балаларды қауіпсіздікті сактауга, ұқыттылыққа тәрбиелеу.

Күрүліс материалдарынан, «кішегі» конструкторлардан құрастыру.
Оринастыру тәсілдерін колдана отырып, шастиналарды тігінен және кірпіштерді, белшектерді колдененген оринастыру, құрастыруга колданған күрүліс белшектерін ажырату (текші, шастина, кірпіш, блок) және атаяу, оларды сапасы, көлемі мен пішіні бойынша тандау, ез бетінше ойдан құрастыруға мүмкіндік беру, құрастырылған күрүліс белшектерінің көзінде ориналасуын айқындау. Дайын күрүліспен түрлі ойындар ойнауда ынталандыру.

Коршаган оргамен танысу

- срессектердің енбекі, оның когамдлық өмірдегі рөлі туралы, жалпы кабышданған нормалар мен срежелер негізінде құрластарымен және ерессектермен өзара карым-катьнастары туралы білімдерін көнектізу;
- отансыздық сезімдерін, етіміздің жетістігін мактанды сезімін тәрбиелеу;
- құрластарымен сыртқы карым-катьнас жасауда баулу;
- тұған өлкеге, өзінің еліне және оның тарихына сүйіспеншілкепе тәрбиелеу;
- тірі және олі табиғат туралы білімдерін көнектізу;
- танымдық қызынушылтықтары мен шыгармашылдық киялды қалыптастыру;
- табиғатты сактауда адамның рөлі туралы білімдерін қалыптастыру;
- коршаган оргала, табиғатта қауіпсіздікті сактау.

Бала, оның отбасы, үй.

Баланың «Мен» бейнесін қалыптастыру. Баланы осіп, жетілген ересек бала ретінде кабылдау, оның ойын ашық білдіргүте мүмкіндік беру, келісім білдіру, жеке басын құрметтейу. Оның өсігі мен дамуы, откені, бүтіні және болашағы туралы түсініктерді қалыптастыру («Мен кішкенгай болым, мен осіп келемін,

мен ерсек боламын»). Мектеп туралы бастапқы түсініктерді калыптастыру (мектепке баруга ынгасын, қызыгушылығын арттыру). Өзінің атын, тегін, жасын, жынысын атай білуге үйрету, өзін күрметтеуге, оз калір-касиетін сезінуге, өзіне деген сенимділікке тәрбиелу.

Отбасы туралы, отбасының ерсек мүшделерінің енбегі туралы білімдерін жетілдіру. Отбасындагы үлкендерді сыйлауға, құрмет көрсетуге, кішілерге камкорлық жасауға, отбасын, отбасылық дәстүрлерді бағалауға баулу. Жакын туыстарын білуге, олардың есімдерін атауға үйрету, отбасындагы сүйкіті адамдары, отбасылық мерекелер, салт-дастурлер туралы әнгімелу, өзінің жакындарына мактандырылған сезімін білдіру.

Заттық әлем.

Балаларды заттық әлеммен таныстыру және оньмен әрекет жасау дағдыларын калыптастыру. Жакын маңайдағы заттарды ажыратып, атайды білуді жетілдіру.

Байланыс және козғалыс қуралдары.

Козғалыс ортасын ескере отырып, көлік қуралдарын танып және атайды білу дағдыларын калыптастыру. Эртүрлі көлік қуралдары мен оларды басқаралын адамдар туралы білімдерін жетілдіру. Көліктегі жұмыс істейтін адамдарға сыйластық танытуға тәрбиелу.

Еңбекке баулу.

Балалардың еңбек етуге деген он көзкарасын тәрбиелу, берілген тапсырмада жауапкершілікten карауды калыптастыру: бастаган істі аягына дейін жеткізе білу, оны жаксы орындау. Тоғты және ойын алғанын таза устауға, ойыншылтарды жинауда тәрбиешіге комектесуге баулу.

**Балалардың жалын кабылданған мінез-құлық ережелері мен нормаларын
менгеруіне ықпал ету.**

Когамдық орындардагы мінез-құлық ережелері туралы түсініктерді көңейту.
Когамдық көліктегі мінез-құлық мағленісті дағдыларын калыптастыру.

Жолда журу ережелері.

Колік түрлері, жол белгітері (тротуар, жолдың журу белгі мен жаю
жүргіншілер отетін жол және жерасты жолдары, велосипедке арналған жол),
багдаршам белгілері, жолда журу срекелері туралы білімдерін калыптастыру.